

Kronika bitwy o ropę

8 sierpnia 2011

Pierwsza samodzielna książka Grega Muttitta „Fuel on the Fire” („Ropa w ogniu”) stanowi kontynuację projektów prowadzonych w ramach Platformy (inicjatywy łączącej działania na rzecz środowiska naturalnego i społecznego ze sztuką), zmierzających do dekonstrukcji poczynąń przemysłu naftowego, minionej i obecnej brytyjskiej polityki zagranicznej, dynamiki rynku oraz wpływu zabaw wielkich potęg na życie zwykłych ludzi.

W swojej książce Muttitt wrzuca najwyższy bieg – przedstawia interdyscyplinarną analizę i wyniki korporacyjnego superśledztwa, które przez ostatnich 15 lat prowadził jako założyciel Corporatewatch i szef Platformy, a przy tym z ogromną biegłością, uczciwością i dowcipem przeprowadza nas przez meandry neokonserwatywnej, neoimperialnej walki o iracką ropę. Ta książka to nie tylko mapa machinacji Busha, Blaira, Cheney’a, Chalilzada, Bremera i Carrolla, zachodnich magnatów naftowych, dyplomatów i prezydentów, złych gości, których znamy z plakatów i listów protestacyjnych w gazetach. Muttitt przedstawia również działania i motywy postaci w historii irackiej ropy mniej znanych – lokalnych technokratów, ministrów ds. ropy, przywódców związkowych i działaczy społecznych, takich jak Hasan Dżumaa Awad, przewodniczący Irackiej Federacji Związków Naftowych, inżynier Fala al-Khawaja, ekspert Tariq Shafiq czy Hazim Sultan, były szef Ministerstwa ds. Ropy Naftowej.

Muttitt zaczyna od rozwinięcia koncepcji wojny o zasoby, wspierając popularną mantrę, że „to wszystko z powodu ropy”, perspektywą imperializmu, kapitalizmu, bezpieczeństwa rynków oraz irackiego oporu wobec zagranicznej ingerencji. Dzięki setkom wniosków o udostępnienie informacji publicznych, prywatnym spotkaniom, wywiadom i rozmowom kulturalnym Muttitt wydobywa z cienia grupy robocze, przedsięwzięcia, think tanki, komisje rządowe, tajne noty oraz raporty ciał doradczych i

umieszcza je na globalnej szachownicy, ujawniając ukryte wpływy wielkich potęg, a bezimiennym autokratom, biurokratom i dyplomatom przypisując tożsamość, sprawstwo i odpowiedzialność.

Znękana, lecz patriotyczna iracka elita naftowa została pokazana w sytuacji między młotem wojskowej okupacji, służącej zapewnieniu interesów niedemokratycznych korporacji, a kowadłem nowej, etno-sekciarskiej klasy rządzącej, a więc w klimacie politycznym, który nie sprzyja oporowi wobec imperialnych posunięć mających na celu zapewnienie taniej ropy zachodniemu kapitałowi. Jednakże historia została opowiedziana tak, by uwzględnić aktorów nieobecnych w mainstreamowych mediach – pracowników przemysłu naftowego, ekspertów, naukowców, imamów, działaczy społecznych, tych, którzy sprzeciwiają się potężnemu sojuszowi interesów stojącemu za okupacją ich kraju.

Muttitt wybrał się do Iraku, Jordanii i Kuwejtu nie tylko w poszukiwaniu miejscowej wersji opowieści, lecz także po to, by aktywnie przyczynić się do walki o niezależność zasobów i demokrację. Jako ekspert stał się nie tylko świadkiem walki o zasoby – tej, w której to lud wygrywa, a koncerny naftowe i okupanci przegrywają – lecz także sprzymierzeńcem i powiernikiem. Doradzając, ujawniając, wspierając i zmieniając sposób, w jaki postrzega się Irak, jego mieszkańców i ropę, stał się wpływową osobistością, jednym z bohaterów swojej opowieści.

Ujawniając pokrzyżowane szyki, udaremnione ambicje i niezrealizowane plany, Muttitt pokazuje, że kontrolowanie obywateli i zasobów, uprawianie polityki – nakłanianie ludzi, by robili to, czego się od nich chce – to nieustanna walka, gra stara jak samo imperium, kwestia wiecznie otwarta. To właśnie sprawia, że Fuel on Fire jest nie tylko książką z zakresu historii, lecz także książką o historycznym znaczeniu: nie dość, że opowiada historie przemilczane, to jeszcze stanowi przydatne narzędzie – sprawnie prowadzi czytelnika

przez sieć stosunków między kapitałem, ropą, korporacjami, rządami a demokracją. To książka, która pokazuje, jak działa władza i kto może ją sprawować nie tylko w brutalnie zrepresjonowanym Iraku, ale wszędzie tam, gdzie wielkie potęgi próbują narzuć swój interes.

Autor: Ewa Jasiewicz

Tłumaczenie: Katarzyna Makaruk

Źródło: [Le Monde diplomatique](#)

BIBLIOGRAFIA

Gregg Muttit, Fuel on the Fire: Oil and Politics in Occupied Iraq, Londyn, Bodley Head 2011 r.